

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 och 4 § lotteriskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lotteriskattelagen ändras så att beräkningsgrunden och skattesatsen i fråga om lotteriskatten för penningospelssammanslutningar som verkar med ensamrätt förenhetligas.

Det föreslås att lotteriskatten på andra penningspel som anordnas med ensamrätt än totospel beräknas utgående från skillnaden mellan spelinsatsernas sammanlagda belopp och de utdelade vinsterna, inte längre från spelinsatsernas belopp. Beräkningsgrunden motsvarar den beräkningsgrund som i dagens läge tillämpas på hållande av penningauto-

mater och på kasinospel. Som skattesats föreslås 9,5 %, vilket motsvarar nivån på den nuvarande lotteribesattningen av Oy Veikkaus Ab. Skattesatsen för den lotteriskatt som uppbärs för tillhandahållande av penningautomater och kasinospel skall enligt lagförslaget stiga från nuvarande 7 % till 9,5 %.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2003 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av år 2003.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Nuläge

Enligt lotteriskattelagen (552/1992) skall lotteriskatt betalas till staten på lotterier som anordnas i Finland.

Enligt lagens 4 § 1 mom. skall lotteriskatten för ett lotteri som anordnas med ensamrätt vara 5 eller 7 % av den avkastning som enligt lagens 2 § 2 mom. beroende på typen av spel antingen avser penninginsatsernas sammanlagda belopp eller skillnaden mellan penninginsatserna och de vinster som utbetalas till spelarna.

För tillhandahållande av penningautomater och för kasinospel uppbärs 7 % skatt på skillnaden mellan penninginsatserna och de vinster som delats ut till spelarna. Penningautomat- och kasinospelsverksamhet bedrivs med ensamrätt av Penningautomatföreningen, nedan PAF, samt i landskapet Åland av Ålands Penningautomatförening, nedan PAF Åland.

På övriga lotterier som anordnas med ensamrätt, dvs. på Oy Veikkaus Ab:s, nedan Veikkaus, och Fintoto Ab:s, nedan Fintoto, penningspel samt på PAF Ålands motsvarande spel, är lotteriskatten 5 procent av penninginsatsernas belopp.

Att beräkningsgrunden varierar beroende på typen av spel beror på de tekniska begränsningar som automatspelen och totospelen hade då den nuvarande lotteriskattelagen trädde i kraft år 1992. På spelautomaterna, som på den tiden i hög grad var mekaniska i fråga om verksamhetsprinciperna, kunde endast tillämpas en beskattning som baserade sig på det penningbelopp som blev kvar i automaterna, dvs. skillnaden mellan penninginsatserna och de vinster som spelarna fick. Nettoprincipen lämpade sig dock inte för vadslagning på travbanor, utan penninginsatsernas sammanlagda belopp fastställdes som beräkningsgrund för skatten. Samma grund ansågs vara ändamålsenligast också med tanke på Veikkaus penningspel.

Olika beräkningsgrunder för skatt leder till

olika stora skatteintäkter beroende på hur stor del av spelinsatserna som återbördas som vinster till spelarna.

År 2001 var omsättningen för penning-spelssammanslutningarnas penningspelsverksamhet, dvs. penninginsatsernas sammanlagda belopp från spelen, penninginsatserna med avdrag av de utdelade vinsterna, beloppen av lotteriskatt samt de belopp som betalats som vinst till staten eller landskapet Åland, följande (beloppen i miljoner euro):

	Penninginsatser	Penninginsatser minus vinster	Lotteriskatt	Vinstmedel
Veikkaus	1 066	560,7	53,3	377,0
PAF		552,0	29,0	377,3
Fintoto	131,8	35,3	6,6	5,7
PAF Åland		29,7	1,7	5,1

Penningspelsammanslutningarnas andel av den uppburna lotteriskatten på 91 miljoner euro år 2001 var 99 procent.

Efter att lagen trädde i kraft har den lotteriskattesats som PAF och PAF Åland tillämpar på penningautomater och kasinospel höjts två gånger. Från ingången av år 2001 höjdes skattegraden från tre till fem procent för de automater och spel som hölls på andra ställen än i spelkasinon. Samma skattesats hade redan från det att lotteriskattelagen trädde i kraft år 1992 tillämpats på spel och anordningar som hölls i spelkasinon.

Skattesatserna höjdes ytterligare till sju procent från ingången av innevarande år. I regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 4 § lotteriskattelagen (RP 183/2001 rd) föreslogs en skattesats på tio procent, som då lagen behandlades i riksdagen sänktes till sju procent i enlighet med finansutskottets förslag. Utskottet ansåg dock i sitt betänkande (FiUB 36/2001 rd) att det är värt att sträva efter ett förenhetligande av skattesatserna för spelsammanslutningarna. Utskottet hänvisade till de olika spelsammanslutningarnas olika beräkningsgrunder för lotteriskatten och ansåg att samma procentuella skattegrad inte i tillräckligt hög grad garanterar enhetlighet. Då riksdagen godkände det ändrade lagförslaget fogade den i enlighet med utskottets betänkande ett uttalande till sitt svar. Enligt uttalandet förutsätter riksdagen att regeringen drar försorg

om den fortsatta beredningen av lotteriskattelagen så att alla arrangörer av lotterier med ensamrätt skall behandlas jämlikt i beskattningen.

Beskattningen av penningspelsverksamhet i övriga länder i Europa

Penningspelsverksamheten beskattas i olika länder i Europa i regel på samma sätt som normal näringsverksamhet. Verksamhetsutövaren betalar inkomstskatt på basis av den vinst verksamheten har bringat, och i vissa fall dessutom mervärdesskatt samt allmänt taget särskild spel- eller lotteriskatt. Ett typiskt drag hos specialskatt som uppbärs för penningspel är sporadiskhet. Också i ett och samma land tillämpas allmänt olika beräkningsgrunder och skattesatser för olika spel.

Beskattningen av spelautomater baserar sig i huvudsak på olika avgifter för olika spelanordningar. I Nederländerna omfattas spelautomaterna av mervärdesbeskattningen. En beskattningspraxis som motsvarar den som följs i Finland tillämpas också i Danmark, där skatten är 40—75 % av skillnaden mellan penninginsatserna och de utdelade vinsterna.

Beskattningen av vadslagningen i samband med idrottstävlingar är likaså oenhetlig. Det finns t.o.m. olika skattesatser och skattegrunder för olika idrottsformer. I fråga om vadslagning som baserar sig på resultaten vid hästtävlingar beräknas skatten liksom i Finland huvudsakligen enligt penninginsatsernas totala belopp. Skattesatserna varierar, i Belgien är skatten t.ex. 5,5—20 %, i Tyskland 16,66 %, i Storbritannien 6,75 %, i Irland 5 % och i Spanien 35 %. Olika förfaranden kan tillämpas på den vadslagning som sker på travbanorna, och hos vadhållarna kan dessutom eventuellt uppbäras särskilda licensavgifter. När det gäller penninglotterier används också olika beräkningsgrunder och skattegrader.

I beskattningen av olika penningspel har de olika länderna inte strävat efter enhetlighet. Detta kan i viss grad anses vara förvånande, eftersom neutralitetsaspekternas betydelse framhävs när penningspelsverksamheten inte grundar sig på ensamrätt.

Behovet av och sätt att förenhetliga beskattningen av penningsspelsverksamheten

I Finland baserar sig verkställandet av penningsspel på ensamrätt, och varje penningsspelssammanslutning har ensamrätt att bedriva verksamhet enligt sitt penningsspelstillstånd. I dessa förhållanden bör enhetlig skattemässig behandling av penningsspelssammanslutningar inte betraktas som en lika central målsättning som i en situation där företagen konkurrerar med likadana produkter. En neutral beskattning för ekonomiskt sett likartade verksamheter överensstämmer dock med skattesystemets allmänna neutralitetssyften.

Ett förenhetligande av beräkningsgrunden för skatt kunde försätta olika penningsspelssammanslutningar i samma ställning i förhållande till produktutvecklingen. Då spelmarknaden öppnas internationellt uppstår ett tryck att utveckla nya och mer lockande spel, där det är centralt att öka det penningbelopp som delas ut till spelarna i form av vinster. Om skatten beräknas utgående från penninginsatsernas sammanlagda belopp, utan att det belopp som återbördas till spelarna beaktas, växer lotteriskattens andel av avkastningen av spelet när vinstfördelningen ökar.

Enhetligheten är likväl motiverad med hänsyn till det beslutsfattande som gäller användning av penningsspelssammanslutningarnas vinst.

Det är motiverat att i samband med utvärderingen av jämlikheten i beskattningen jämföra beloppet av lotteriskatt med skillnaden mellan spelinsatserna och de utdelade vinsterna eller den företagsekonomiska vinsten.

År 2002 är lotteriskattens andel av penninginsatsernas sammanlagda belopp, från vilka de vinster som betalats till spelarna har dragits av, ca 9,5 % för Veikkaus, 7 % för PAF och ca 19 % för Fintoto. För PAF Åland, som vid sidan av automat- och kasinospel i viss mån också anordnar andra penningsspel med ensamrätt i landskapet Åland, är skattens andel inemot 8 %. Beloppen är uträknade på basis av bokslutsuppgifter för år 2001 och de lotteriskatteprocenter som tillämpas år 2002.

Lotteriskattens andel av den på motsvarande sätt beräknade rörelsevinsten är innan lotteriskatten har dragits av 13,2 % för Veikka-

us, 10,2 % för PAF och ca 40 % för PAF Åland.

Enligt Fintotos bokslut var bolagets rörelsevinst år 2001 drygt 300 000 euro. Till denna slutsats har man dock kommit genom att med resultaträkningen också från penninginsatserna dra av den andel som överläts till jord- och skogsbruksministeriet, och som till sin karaktär egentligen är vinstutdelning, liksom det belopp som betalats till travbanorna. I den andel som betalas till travbanorna ingår både prisutgifterna, som till sin karaktär är understöd för hästtävlingar, och de kostnader som hänför sig till tävlingsverksamheten. För att man skall kunna räkna ut en rörelsevinst som är jämförbar med andra penningsspelssammanslutningars rörelsevinst borde den rörelsevinst som Fintotos bokslut uppvisar korrigeras med ifrågavarande andelar. Enligt Fintotos beräkning var lotteriskattens andel av den på ovannämnd sätt korrigerade rörelsevinsten 19,7 % för 2001.

Av de beräkningsgrunder för lotteriskatt som i dagens läge används skulle den grund som tillämpas på penningautomater och kasinospel, dvs. skillnaden mellan penninginsatserna och de vinster som betalats ut till spelarna, bäst uppfylla jämlikhetskravet.

Det alternativ som främst kunde komma i fråga i praktiken är en skatt som baserar sig på penningsspelssammanslutningens vinst. Det kunde genomföras om man frångick lotteribeskattningen av penningsspelssammanslutningarna samt deras skattefrihet i inkomstbeskattningen, varvid penningsspelsspelssammanslutningens verksamheten skulle omfattas av den normala inkomstbeskattningen. Då staten är skattebetalare i lotteribeskattningen är det tänkbart att penningsspelssammanslutningarna skulle betala skatt enligt en skattesats som är lägre än den allmänna samfundsskattesatsen på 29 procent.

Dagens form av lotteribeskattning har dock i sig fungerat bra och utgifterna för verkställande av beskattningen är förhållandevis låga. Lotteriverksamheten omfattas också i övriga länder i regel av en specialbeskattning som motsvarar lotteribeskattningen. Man bör dessutom notera att en övergång till normal företagsbeskattning, om än med en eventuell lägre skattesats, kunde äventyra acceptabiliteten på den inre marknaden i EG i fråga om

penningsspelssammanslutningarnas ensamrätt.

Av de skäl som nämns ovan föreslås inte att det skall ske en övergång från dagens form av lotteribeskattnings till inkomstbeskattnings av lotteriverksamheten.

1.2. Förslag

Andra penningsspel än totospel

Det föreslås att lotteribeskattnings av penningsspelssammanslutningar förenhetligas så att lotteriskatten för andra lotterier anordnade med ensamrätt än totospel skall beräknas enligt skillnaden mellan penningssatserna och de vinster som utbetalts till spelarna. Ändringarna föreslås ingå i 2 § 2 mom., som gäller beräkningsgrunden för skatt.

Penningssatsernas sammanlagda belopp eller totalinkomsten av lottförsäljningen föreslås fortsättningsvis utgöra beräkningsgrunden för lotteriskatten när det gäller sådana övriga lotterier för vilka lotteriskatten numera beräknas utgående från avkastningen. Sådana lotterier är totospel samt varulotterier, gissningstävlingar samt hållande av varuvinstautomater.

Det föreslås likaså att skattesatsen skall förenhetligas. Utgångspunkten är å ena sidan att Veikkaus nuvarande beskattningsnivå, som varit densamma ända sedan lotteriskatten trädde i kraft, bibehålls även om beräkningsgrunden ändras, å andra sidan att beskattningsnivån i fråga om penningsspel och kasinospelserverksamhet justeras.

Som skattesats föreslås 9,5 procent av den beräkningsgrund för skatt som ovan framförts, vilket innebär att nivån på lotteribeskattnings av Veikkaus bibehålls, förutsatt att vinstfördelningen från bolagets spel inte ändras. När det gäller penningsspel- och kasinospelserverksamheten föreslås att skattesatsen höjs med 2,5 procentenheter. Ändringarna föreslås ingå i 4 § 1 mom.

Som motivering till en sänkning av skattesatsen för penningsspel och kasinospel till 7 procent från den nivå på 10 procent som anges i den regeringsproposition som nämns ovan (RP 183/2001) framför finansutskottet i sitt betänkande (FiUB 36/2001 rd) att en höjning till 7 procent i det skedet kunde betraktas som tillräcklig. Regeringen anser att det

är motiverat att förenhetliga skattesatserna samtidigt som de beräkningsgrunder för skatt som nu presenteras förenhetligas. Penningsspelserverksamhetens lönsamhet har fortsättningsvis haft en gynnsam utveckling, och en förhöjd lotteriskatt försvårar inte heller en fortsatt finansiering av allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser.

De föreslagna ändringarna skall enligt förslaget också tillämpas på PAF Ålands motsvarande spel.

Tospel

När det gäller användningen av avkastningen skiljer sig totospelen i den behandling som nu är aktuell väsentligt från PAF:s och Veikkaus spel.

Nettoavkastningen av PAF:s och Veikkaus penningsspelserverksamhet, som i hög grad motsvarar deras företagsekonomiska vinst, överläts till staten för att vidare delas ut från det anslag som ingår i statsbudgeten, medan föremålet för utdelningen av avkastningen av totospelserverksamheten däremot inte är spelserverksamhetens vinst, utan spelssatsernas totala belopp, från vilket det inte har gjorts några avdrag för kostnaderna för verksamheten.

I det penningsspelstillstånd som Fintoto beviljats bestäms om hur penningssatsernas totala belopp från totospelen skall fördelas mellan dem som erhållit vinst, staten och bolaget.

Av Fintotos avkastning av totospelen om 131,7 miljoner euro betalades år 2001 inalles 96,5 miljoner euro till spelarna i form av vinster.

Av de 35,2 miljoner euro som blev kvar efter utbetalningen av vinsterna betalade bolaget 6,6 miljoner euro i lotteriskatt. Till jord- och skogsbruksministeriet överläts bolaget 5,7 miljoner euro för främjande av hästuppfödning och hästsport. Av det återstående beloppet om 22,9 miljoner euro betalade bolaget 4,1 miljoner euro i prisunderstöd och travbanorna tilldelades ett belopp om 16,6 miljoner euro, av vilket travbanorna betalade 14,7 miljoner euro i vinster. Prisunderstödet är till sin karaktär inte en utgift för affärsverksamhet utan ett stöd för hästtävlingar. Av avkastningen av totospel användes således sam-

manlagt ca 24,5 miljoner euro till stöd för hästskötsel och hästtävlingar.

Fintoto betalade 6,6 miljoner euro i lotteriskatt, vilket utgör knappt 19 procent av skillnaden mellan spelintäkterna och de vinster som utbetalts till spelarna. Beloppet är 3,3 miljoner euro högre än det belopp lotteriskatt som beräknas utgående från det beräknings-sätt som föreslås tillämpas på övriga penning-spel.

Användningen av avkastningen av Fintotos spel avviker dock betydligt från PAF:s och Veikkaus användning av vinstmedel med tanke på att 24 miljoner euro av avkastningen av Fintotos spel återbördades till ändamål som på olika sätt främjar bolagets egen affärsverksamhet i fråga om penning-spel. PAF:s och Veikkaus vinst används inte på motsvarande sätt för ändamål som främjar dessa bolags affärsverksamhet.

Regeringen anser att det med beaktande av den nytta Fintoto erhåller, vilken avviker från övriga penningsspelsammanslutningars användning av avkastningen, i detta sammanhang ur jämlikhetsperspektiv inte finns tillräckliga grunder för ett förenhetligande av lotteribeskattningen av totospel och andra penning-spel.

Det föreslås att 5 % av spelinsatsernas be-
lopp i totospel alltså skall uppbäras i skatt.

2. Propositionens verkningar

Förslaget innebär att den summa som lotteriskatten inbringar ökar med uppskattningsvis 15 miljoner euro år 2003. Förslaget innebär att den summa Penningautomatföreningen betalar i lotteriskatt ökar med ca 14 miljoner euro år 2003 och den summa PAF Åland betalar i lotteriskatt ökar med ca en miljon euro. Samtidigt minskar deras överskott med motsvarande belopp.

Ändringen inverkar på användningen av PAF:s avkastning i budgeten år 2004. Förslaget har trots allt ingen inverkan på ställningen hos allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser som erhåller understöd, eftersom en allt större del av avkastningen av penningautomatverksamheten de senaste åren har blivit kvar för utdelning under de påföljande åren, trots att den summa som delats ut till nämnda förmånstagare av penning-

automatverksamhetens medel under flera års tid har ökat märkbart. År 2001 tilldelades t.ex. allmännyttiga sammanslutningar och stiftelser 21 miljoner euro för främjande av hälsa och socialt välbefinnande, och innevarande år har summan ökat med 25 miljoner euro jämfört med föregående år.

Lagförslagets inverkan på användningen av penningautomatmedel i landskapet Åland är beroende av det som avgörs i landskapet. De lotteriskatter som uppbärs i landskapet Åland har på ett sätt som riksdagen förutsätter årligen återbördats till landskapet av det anslag som ingår i statsbudgeten. Användningen av dessa medel omfattas av landskapets självstyrelse.

Förslaget medför ingen ändring av det belopp som Veikkaus betalar i lotteriskatt, förutsatt att den genomsnittliga vinstfördelningen från bolagets penning-spel hålls på nuvarande nivå. Om det från bolagets spel de kommande åren återbördas en större del i form av vinster till spelarna minskar lotteriskattens relativa andel av bolagets vinst. Även lotteriskattens totala belopp kan minska, om inte penning-spelsverksamhetens omsättning växer i tillräckligt hög grad för att kompensera den inverkan höjningen av vinstfördelningen har på skattebeloppet.

Förslaget leder till ett betydelsefullt förenhetligande av nivån på beskattningen av PAF och Veikkaus. Förutom samma beräkningsgrund för skatt och samma nominella skattesats är också skattens förhållande till bolagets företagsekonomiska vinst i det närmaste den samma efter ändringen. På basis av uppgifter från år 2001 är den beräknade andelen skatt av rörelsevinsten före skatteavdrag 13,2 % för Veikkaus och 14,4 % för PAF.

Enligt PAF Ålands uppskattning skulle skattens andel av dess rörelsevinst överstiga 60 %.

3. Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet, Jord- och skogsbruksministeriet, undervisningsministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Ålands landskapsstyrelse, Fintoto Ab, Penningautomatföreningen, Oy Veik-

kaus Ab och Ålands Penningautomatförening har ombetts ge utlåtanden om propositionen.

4. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2003.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2003.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslagen

Lag

om ändring av 2 och 4 § lotteriskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lotteriskattelagen av den 26 juni 1992 (552/1992) 2 § 2 mom. och 4 § 1 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 2 § 2 mom. i lag 1048/2001 och 4 § 1 mom. i lag 1367/2001,
som följer:

2 §

Definitioner

Med *avkastning av lotteri* avses skillnaden mellan penninginsatsernas sammanlagda belopp och de vinster som utbetalts till spelarna. Med avkastning från totospel, varulotterier och gissningstävlingar avses dock det sammanlagda beloppet av de penninginsatser som betalats för deltagande i dessa lotterier och totalinkomsten av lottförsäljningen samt med avkastning från varuvinstautomater det sammanlagda beloppet av penninginsatser som betalats för användning av automater.

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas med ensamrätt är 9,5 procent av avkastningen. Lotteriskatten för totospel är dock 5 procent av avkastningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Helsingfors den 17 september 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

Lag**om ändring av 2 och 4 § lotteriskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lotteriskattelagen av den 26 juni 1992 (552/1992) 2 § 2 mom. och 4 § 1 mom.,
dessa lagrum sådana de lyder, 2 § 2 mom. i lag 1048/2001 och 4 § 1 mom. i lag 1367/2001,
som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

Definitioner

Med *avkastning av lotteri* avses totalinkomsten av lottförsäljningen och det sammanlagda beloppet av de penninginsatser som betalats för deltagande i lottning, tippning, vadhållning och totospel samt för användning av varuvinstautomater. Med *avkastning av penningautomater och kasinospel* avses skillnaden mellan penninginsatsernas sammanlagda belopp och de vinster som utbetalts till spelarna.

Med ***avkastning av lotteri*** avses skillnaden mellan penninginsatsernas sammanlagda belopp och de vinster som utbetalts till spelarna. Med *avkastning från totospel, varulotterier och gissningstävlingar* avses dock det sammanlagda beloppet av de penninginsatser som betalats för deltagande i dessa lotterier och totalinkomsten av lottförsäljningen samt med *avkastning från varuvinstautomater* det sammanlagda beloppet av penninginsatser som betalats för användning av automater.

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas med ensamrätt är 5 procent av *avkastningen av lotteriet*. Lotteriskatten för sådana penningautomater och kasinospel som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten är dock 7 procent av *avkastningen*.

4 §

Skattegrunden och skattesatsen

Lotteriskatten för ett lotteri som anordnas med ensamrätt är *9,5 procent* av *avkastningen*. Lotteriskatten för *totospel* är dock 5 procent av *avkastningen*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.